

Négy falu búcsúztatta el a plébánost Szívesen emlékszik vissza az elmúlt harminc évre

Vitéz Ajtós József László címzetes prépost, esperes, Paloznak, Felsőörs, Csopak, Lovas plébánosa augusztus 3-án búcsúzott és hagyta el a paloznaki plébániát, az ezredéves templomot. Elérkezvén a nyugdíjas idő (75 év) Csornára, a Premontrei Rend fenntartásában lévő idős papok, vadonatúj otthonába költözött. Látszott az arcán, hogy fájt neki az, hogy nem tölthette ki azt a 18 hónapot, ami az aranymiséig még vissza van.

– Közel harminc évvel ezelőtt (1992. szept. 18.) érkezett a paloznaki plébániára. Milyenek voltak az első benyomásai? Hogyan fogadták az emberek?

– Ijesztő volt, hiszen egy évvel és pár hónappal ezelőtt gyilkolták meg elődömet, dr. Csontos Gyula tiszteletbeli kanonok urat, aki egy nagyon értékes papja volt az Anyaszentegyháznak. Emlékszem még véreseket a falak, a spaletták, a parketta. Svédországból hazatérve, Balatonlelléről egy kedves barátom, dr. Szomolányi István fogorvos ajánlotta fel a segítségét és hozott el ide Paloznakra. Ő karolt fel és segített a kezdetekben. Áldja meg érte az Úr! Jó ideig nem is tudtam aludni a parókián, egy kedves csopaki család Varga Józsi bácsi és

felesége fogadott be. Mindent elkövettek, hogy otthonosan érezzem magam. Soha nem tudom meghálálni a jószágukat. Egy idő után aztán beköltöztem a paloznaki plébániámra, és sose feledem, ahogy az emberek fogadtak. Ahogy csökkent a gyásznak az ereje és a fájdalma Dr. Csontos Gyula plébános után, úgy növekedett a faluban az élet. Amikor sétáltam a községben, rám mosolyogtak, ekkor neveztem el Paloznakot a „mosoly falujának”. Igyekeztem elvegyülni az emberek közé, ahogy ezt láttam dr. Lékai László későbbi bíborostól, akit mint plébánosomat, és a káplán atyákat példaképeimnek tekintettem. Sose feledem, hogy a különböző rendezvényeken még beálltam táncolni is az idős néikkel.

Ez nagy meglepetést okozott az emberek számára.

– Az elmúlt harminc év alatt nagyon sok minden történt, akár egy könyvet is lehetne írni erről. Mi az, amire nagyon szívesen visszaemlékezik?

– Itt a Balaton partján rögtön megkezdődött a munka. Különböző feladatokat elvégezve egyre közelebb kerültem a falubeli és a nyaraló testvérekhez egyaránt. Lelkipásztori munkámat 1997-ben esperesi cím adományozásával ismerte el a Veszprémi Főegyházmegye érseke, Márfi Gyula. Pappá szentelésemnek 25. évfordulója alkalmából a paloznaki önkormányzat, Paloznak címeres arany pecsétgyűrűjét adományozta. 40 éves papi szolgálatom után préposti kinevezést kaptam 2016-ban. Rá egy évre a köztársasági elnök a Magyar Érdemrend Lovagkereszt polgári tagozata kitüntetéssel ismerte el a munkámat. Jó szívvel emlékszem arra, hogy sikerült a templomot, a plébániát felújítani, a templom pedig új orgonával is gazdagodott. A sok esküvő, keresztelő,

elsőáldozás, bér málkolás, hangversenyek után is kedves emlékeim vannak.

– Itt vagyunk az ezredéves paloznaki templomban, de olykor némi keserűséget érzek a hangjában. Mindez minek köszönhető?

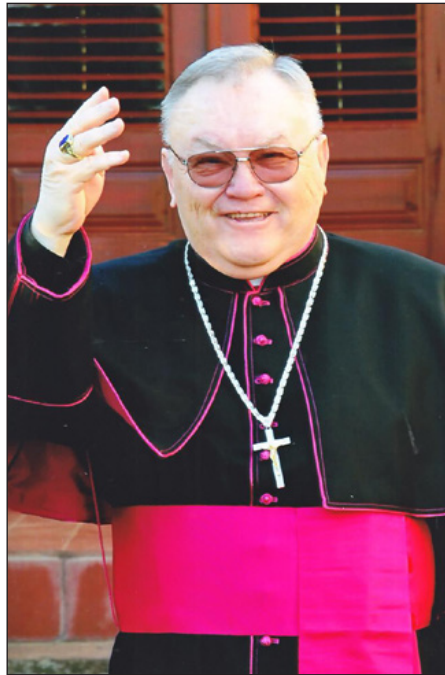
– Borzasztó nehéz helyzetben van a papság. Őszintén mondom, hogy a papok túl vannak terhelve. Elhíheti nekem, hogy igen nagy baj van, ha már a főpásztor, az érsek úr kongatja meg a „vészhangokat”, és kéri a híveket, a papságot és mindenkit, hogy imádkozzanak a papi hivatás ajándékáért, kegyelméért. Az ilyen helyzetben igen nagy luxus a papság nem megbecsülése, nem visszafogása. Úgy érzem, hogy az elkövetkezendő 18 hónapban ugyanúgy el tudtam volna végezni a munkámat, mint eddig. Bár az egészségi állapotom az elmúlt években kicsit romlott, de a feladatomat, a szentmisékét igyekeztem mindig elvégezni. Hálás lettem volna a Jóistennek, hogy ha a hivatásom az aranymisével zárult volna. Annak nagyon örülök, hogy Paloznakon, Csopakon, Lovason és Felsőörsön nagyon szépen és szívhez szólóan búcsúztattak el. Nekem ezek a falvak a szívemhez nagyon közel állnak, a mindent jelentették számomra. Nehéz szívvel hagytam el ezt a csodálatos környéket. Annak viszont örülök, hogy egy szép, minden igényt kielégítő idősek otthonába Csornára kerültem, ahol szívesen láttak és fogadtak.

Szendi Péter

Elbúcsúztak hívei a nyugállományba vonuló vitéz Ajtós József László c. prépost, plébánostól

A Lovasi Római Katolikus Egyházközség hívő közössége 2022. július 30-án szentmise keretében búcsúzott el Főtisztelendő vitéz Ajtós József László címzetes prépost, kerületi esperes, plébános atyától, aki pappá szentelésének 48. évében, 2022. augusztus 1-től nyugállományba vonult.

József atya 1995-től volt a lovasi római katolikus hívek lelki gondozója. Ezért a Lovason eltöltött 27 esztendőért is hálát adva mondta el utolsó plébánosi szentmiséjét a zsúfolásig megtelt XIII. századi Szűz Mária Szent Neve tiszteletére szentelt ősi templom falai közt. Szentbeszédében felelevenítette az Egyházközség életének emlékezetes pillanatait, majd köszönetet mondott a hívők szeretetért, mely iránta az elmúlt évtizedekben megnyilvánult. Az Egyházközség nevében vitéz Pintér Kornél mondott búcsúbeszédet, majd Kovácsné Kasza Katalin és Kovács Marcell Károly templomatya átadták az Egyházközség ajándékát. József atya ministránsai Pintér Huba Csánád, Pintér Zselyke Ida és Pintér Villő

Emese egy verssel, Blaskó Mária csodálatos gondolataival köszöntek el szeretett plébánosuktól. Kovács Marcell Károly templomatya búcsúzását követően Lovas Község Önkormányzata nevében

Fazekas Gábor polgármester mondott köszönetet a távozó lelki vezető csaknem 3 évtizedes lelkiismeretes munkájáért, köszöntötte utódját Főtisztelendő Berkes Péter plébános atyát, majd Sárdi Máté alpolgármesterrel közösen átnyújtották az Önkormányzat ajándékait. A szentmisén Lovas Község Önkormányzatának Képviselő-testülete teljes számban megjelent.

Pintér Kornél külön megemlékezett az Egyházközség életét az elmúlt 27 évben segítő, a Plébániai Hivatal munkáját irányító és szintén nyugállományba vonuló Hanczné Kovács Rita áldozatos munkájáról is, aki számos esztendőn keresztül volt támasza Prépost úrnak és a Paloznaki Plébániához tartozó egyházközségeknek. A szentmise végén sok hívő külön is búcsút vett a Csornai Premontrei Apátság Szent Norbert Idősek Otthonába költöző József atyától, akit hívei szeretettel várnak vissza 2024. júliusában, hogy lovasi aranyminőségén együtt adjanak hálát papi szolgálatának 50 esztendejéért.

vitéz Pintér Kornél

A Lovasi Római Katolikus Egyházközség hívő közössége nevében vitéz Pintér Kornél búcsúztatta a nyugállományba vonuló vitéz Ajtós József László c. prépost, plébánost

Főtisztelendő Prépost Úr!
Kedves József Atya!

A mai napon elsőként hálaadással fordulunk a jószágos Isten felé, hogy az eltelt évtizedek, de legfőképpen az elmúlt 2 és fél esztendő megpróbáltatásai ellenére megérhettük a mai napot. A Lovasi Római Katolikus Egyházközség hívő közössége nevében pedig a hála és a köszönet szavaival üdvözlöm most József Atyát. A Mindenható irgalma 27 esztendővel ezelőtt, 1995. szeptember 1-én vezette Önt közénk. Olyan nagy elődök nyomdokába lépett ősi templomunk oltáránál, mint az 1948-tól

1985-ig lovasi plébánosként is híveit gondozó áldott emlékü néhai Főtisztelendő Horváth József Berárd ferences atya, az 1986-tól 1991-ig lelkigondozásunkat végző Főtisztelendő Dr. Körmendy József felsőörsi prépost atya, majd az 1991-től 1995. augusztusáig már nyugállományuként, a lovasi hívekért dolgozó Főtisztelendő Elek Béla plébános atya, aki egyébként éppen 100 esztendővel ezelőtt született Marcaliban.

József atya fiatalos lendülettel állt neki 1995-ben a Szűz Mária Szent Neve tiszteletére szentelt XIII. századi ősi templomunk köré szer-

veződött római katolikus hívek lelki közösségének újjászervezéséhez. A sátáni kommunista diktatúra bukása után újra szervezett templomunkban elsőáldozást, bérnállást, úrnapi körmenetet és feltámasztotta családi közösségeinkben a „Szállást keres a Szent Család” adventi ájtatosság sorozatot, melynek évtizedek után a 2020-ban kezdődött járvány vetett véget. A mai napig emlékezetes a lovasi hívek és a helyi polgárság számára, amikor a 2000. millenniumi évben ellátogatott ősi templomunkba Őfelsége, a Szent Korona hiteles másolata.

Egyházi és hazafias helytállásának elismeréseként Főtisztelendő Uram 1998-tól 2009-ig helyettes-esperes, 2009-től kerületi esperes, 2016-tól a Boldogságos Szűz Máriáról nevezett rátóti prépost. A világi hatóságok is elismerték példás munkáját, így pappá szentelésének 25. évfordulóján 1999-ben Paloznak Község Önkormányzata Paloznak címeres aranypecsétgyűrűjét adományozta Önnek, 2002-ben Paloznak község díszpolgára lett, 2017. augusztus 18-án pedig Dr. Áder János köztársasági elnök a Magyar Érdemrend Lovagkeresztje kitüntetését adományozta Főtisztelendő úrnak.

A hívő közösség nevében is köszönöm József atyának, hogy ennyi éven át a sajnos fogyatkozó számú római katolikus lelki közösségünk vezetője volt. Biztos vagyok azonban abban, hogy az Istentől elszakadt és a materializmusba kapaszkodók az előttünk álló jelentős megpróbáltatások terhe alatt megroksadva

újra a jóságos Isten oltalma alá futnak és idővel ismét megtöltik templomainkat. Mi hívők ugyanis a Szentírással lelkileg megerősítve valljuk minden vészben, hogy „Ha Isten velünk, ki ellenünk?”.

Az alkalmat felhasználva köszöntjük Egyházközségünkben a Prépost úr örökébe lépő Főtisztelendő Berkes

Péter plébános atyát, akivel együtt szeretettel hívjuk és várjuk vissza József atyát, hogy 2024. júliusában lovasi aranymiséjén együtt adjunk hálát papi szolgálatának 50 esztendejéért.

Kedves József Atya! 1978-tól, 7 éves koromtól ministráltam a szentmiséken, ezért az Atyával együtt már a 4. plébánosunk búcsúztatásá-

ban veszek részt. Biztos vagyok abban, hogy mi lovasi hívek még hosszú ideig jó szívvel emlékezünk Önre évek múlva is, nagyszerű szentbeszédeire, kedves történeteire. Nyugállományához a jóságos Isten adjon jó egészséget, boldog, tartalmas éveket!

Dicsértessék a Jézus Krisztus!

Plébánosi bemutatkozás

Dicsértessék a Jézus Krisztus!
Kedves Lovasi Testvérek!

Kérem, engedjék meg, hogy bemutatkozzam. A nevem Berkes Péter. 1985. július 4-én születtem Veszprémben, szüleim harmadik gyermekeként. Általános-, középiskolai- és szemináriumi tanulmányaimat szülővárosomban végeztem. Excellenciás dr. Márfi Gyula érsek úr 2011. június 17-én szentelt áldozópappá. A szemináriumi tanulmányok megkezdése előtt polgári szolgálatot teljesítettem a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület Veszprémi Csoportjánál. A karitatív munka során szerzett tapasztalatok alapján fogalmazódott meg bennem a segítő szakma választásának lehetősége, ugyanakkor gyermekkorom óta vonzó életpályának találtam a papi szolgálatot is. Már ministráns gyermekként is éreztem, amit a mai napig vallok: a templom szent hely, a templomnak illata van.

2005-ben azzal a céllal adtam be jelentkezésemet a Veszprémi Érseki Hittudományi Főiskola világi teológia szakára, hogy legyen időm megfontolni, melyik

életpálya mellett köteleződöm el. Két év teológiai tanulmányok után felvételemet kértem a Veszprémi Főegyházmegyei papnövendékei közé. A papszentelést követően engedélyt kaptam külföldi továbbtanulásra és lekipásztori szolgálatra az Udinei Főegyházmegyében, illetve Padova városában.

2012. január 1-én Balatonfüredi kisegítő lelkészi kinevezést kaptam, Alsóörsöt, 2013. november 1-től látom el plébános-

ként: 2014. augusztusig párhuzamosan végezhettem a két feladatkört. Szentkirályszabadja település oldallagos ellátásával 2014. augusztusában bízott meg Márfi érsek úr, egyúttal felmentett a balatonfüredi kisegítő lelkészi teendőik alól.

2014-ben felvételt nyertem a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Kánonjogi Posztgraduális Intézetébe, ahol 2018. január 22-én licenciaszigorlatot tettem. Főpásztorom 2020-ban kinevezett a Veszprémi Érseki Bíróság bírói kollégiumába. Paloznak és Lovas települések lekipásztori ellátásával 2022. augusztus 1-vel bízott meg Excellenciás Dr. Udvardy György érsek úr.

Hálás vagyok, hogy a Veszprémi Főegyházmegye csodaszép részén szolgálhatok, és köszönöm a gondviselésnek, hogy kiváló munkatársakkal ajándékozott meg. Ezúton is szeretettel köszöntöm a lovasi testvéreket, de mindenekelőtt azt kérem, hogy foglaljanak imáikba, hogy a rám bízott lekipásztori feladatban helyt tudjak állni.

Szeretetteljes üdvözléssel:

Berkes Péter, plébános

Köszönetnyilvánítás

Bizonyára sokan értesültek róla, hogy Fazekas Gábor Lovas polgármestere lemondott polgármesteri tisztségéről. Döntését tiszteletben tartva, ezúton szeretném megköszönni azt az áldozatos munkát, amit a 2019. októberi választások óta képviselőként, majd a polgármesteri feladatköröket gyakorolva alpolgár-

mesterként tett a településért. Számos sikeres pályázatot nyert a falu több tízmillió forint összegben, ami Gábor munkáját dicséri.

További munkájához sok sikert és jó egészséget kívánok!

*Lovas Község Önkormányzata nevében:
Sárdi Máté alpolgármester*

A testületi ülésről jelentjük...

2022. július hónapban Lovas Község Önkormányzata két alkalommal ülésezett.

2022. július 11. napján Lovas Község Önkormányzat képviselő-testülete a Helyi Választási Bizottság 11/2022. (VI. 26.) és 12/2022. (VI. 26.) HVB határozatainak megfelelően megtartotta alakuló ülését, melynek keretében sor került a polgármester, valamint a képviselők megp

bízóleveleinek átadására és eskütételére, valamint a Vagyonnyilatkozat Vizsgáló és Ellenőrző Bizottság Elnökének és tagjainak megválasztására. Az alakuló ülésen Mecseriné Róka Erzsébet, a lovasi Helyi Választási Bizottság Elnöke tájékoztatta a Tisztelt Lakosságot a választások lebonyolításáról, valamint a szavazás eredményéről. A képviselő-testület titkos szavazással

Sárdi Máté képviselőt választotta Lovas Község Önkormányzat alpolgármesterévé, aki az alakuló ülésen a képviselő-testülethez címzett írásbeli nyilatkozatában Lovas Község javára lemondott alpolgármesteri tiszteletdíjáról.

A július 27-i testületi ülésen a korábbi két kérelem elbírálását követően további három, helyi illetőségű civil szervezet részére állapított

meg támogatást a képviselő-testület. Sor került továbbá a beérkezett szociális jellegű, valamint tulajdonosi és közútkezelői hozzájárulás iránti kérelmek elbírálására is.

Tisztelettel:

Buschné dr. Csomai Gabriella

Aljegyző

*Alsóörsi Közös Önkormányzati Hivatal
Lovasi Kirendeltsége*

Határvadász toborzások Balatonfüreden

A helyi rendőrkapitányság munkatársai széles körben népszerűsítették a rendőri hivatást. A rendőrök 2022. augusztus 8-a és 11-e között három helyszínen várták az érdeklődőket.

Az egyenruhások Balatonfüreden a Kisfaludy-strandon, a MÁV pályaudvaron, valamint a Járási

Hivatal Foglalkoztatási Osztály Munkaügyi Kirendeltségén tájékoztatták a rendőri hivatás felől érdeklődőket a szerződéses határvadásszá válás feltételeiről, a kapcsolódó felvételi eljárásáról, valamint induló képzésekre jelentkezés lehetőségéről.

A rendezvényeken részt vett a Balatonfüredi Rend-

őrkapitányság vezetője, Vancsura Miklós rendőr alezredes is, aki tájékoztatta az érdeklődőket a szerződéses határvadász, valamint a 10 hónapos rendőrképzés lehetőségeiről is. A járási hivatalban a rendőrségi toborzócsoporthoz a polgárőrség is részt vett, akik ily módon

igyekeztek új tagokat megszólítani, bővíteni egyesületük létszámát. A toborzás és a képzésekre jelentkezés folyamatos, a rendőrök várják az érdeklődőket.

Szabó Zoltán

megelőzési előadó

Balatonfüredi

Rendőrkapitányság

HIRDESSEN A LOVAS HÍREKBEN!

1/8 oldal 600 Ft

1/4 oldal 1100 Ft

1/2 oldal 2000 Ft

egész oldal 4000 Ft

Információ:

Lovas Teleház – Tel.: 06/87-575-083

Lovas Önkormányzat – Tel.: 06/87- 447-694

Lovasi Hírek

A LOVASI ÖNKORMÁNYZAT HÍRLEVELE

Felelős kiadó: Lovas Község Önkormányzata

Felelős szerkesztő: Szendi Péter

ISSN 2061-0793

Lapzárta: minden hónap 20-ig. A megjelent cikkek nem feltétlenül egyeznek meg a kiadó véleményével.

Tel.: 06 30 530 3466 | E-mail: szendipeti@gmail.com

Nyomtatás: OOk-Press Kft. 8200 Veszprém, Pápai u. 37/A

www.ookpress.hu

Felhívás

A Magyar Református Szeretetszolgálat Alapítványa július 15-ei kezdéssel idén is meghirdette a „Radírozzuk ki a különbségeket!” elnevezésű tanszergyűjtő akcióját. Célunk, hogy hátrányos helyzetű gyermekeknek és családjaiknak könnyíthesük meg az iskolakezdést.

Munkánk során megtapasztalhattuk, hogy nagyon sok kisdíák indul hátrányból a tanévkezdéskor, mivel családjaik nem tudják beszerezni a szükséges tanszereket. Ez a probléma a többgyermekes, vagy egy szülőcsaládokban még hangsúlyosabban jelenik meg. Gyűjtésünkkel rajtuk szeretnénk segíteni. Bízunk benne, hogy idén is minden, hozzánk kérelemmel forduló családot támogatni tudunk. Ehhez szeretnénk az Önök közreműködését kérni.

Gyűjtésüket lehetőség van pénzübeli- és tárgyi felajánlással is támogatni. Adományozni a legegyszerűbben az adomány.jobbadni.hu oldalon, vagy a Szeretetszolgálat számlaszámán CIB 10702019-85008898-51100005 (közlemény: tanszer) lehet, de a 1358-as adományvonal felhívásával is hozzá lehet járulni az akcióhoz.

Természetesen idén is lehetőséget biztosít az alapítvány a tárgyi adományok felajánlására. A Szeretetszolgálat elsősorban táskát, füzetet, íróeszközt, tolltartót, vízfestéket, temperát, zsírkrétát, vonalzót, körzőt, rajzlapot, hegyezőt és ragasztót gyűjt. A tárgyi adományozás esetén, kérjük területileg illetékes kollégáink segítségét: Fehérné K.

Anett adománykoordinátor Alsóörs, 30/010-7930, feherne.anett@jobbadni.hu.

A „Radírozzuk ki a különbségeket!” adománygyűjtő kampány, az iskolakezdést segítő adományokat szívesen fogadjuk augusztus végéig, a kiosztását így még a szeptemberi tanévkezdést megelőzően meg tudja kezdeni a Szeretetszolgálat.

Amennyiben lehetőségük van rá, kérjük támogassák programunkat, hogy minél több gyermeknek segíthessünk közösen!

Hálás köszönettel:

Fehérné K. Anett
Magyar Református Szeretetszolgálat Alapítvány

RADÍROZZUK KI A KÜLÖNBSÉGEKET!

TÁMOGASSA ÖN IS A MAGYAR REFORMÁTUS SZERETETSZOLGÁLAT TANSZERGYŰJTŐ AKCIÓJÁT!

ONLINE:
adomany.jobbadni.hu

ADOMÁNYVONAL:
1358
adományvonal / minden hívás 500 Forint

ÁTUTALÁSSAL:
10702019-85008898-51100005
CIB/ Tanszer

TÁRGYI ADOMÁNYOZÁS

HA MEGTEHETI, KÉRJÜK VÁSÁROLJON TANSZEREKET A MEGKÖZELISBEN ÉLŐ GYERMEKEKNEK:

iskolátáska, füzet, íróeszköz, tolltartó, vízfesték, tempera, zsírkrétá, vonalzó, körző, rajzlap, hegyező, ragasztó

MRSZA Alsóörs Adománykoordinációs Pont,
Templom utca 14. Telefon: 30/010-7930.

WWW.JOBBADNI.HU

MAGYAR REFORMÁTUS SZERETETSZOLGÁLAT

Könyvbemutató Lovason

Egyéni életutak a történelem viharában

A hazai kommunista rendszer működését és kegyetlenségét szemlélteti személyes élettörténeteken keresztül az a két kötetet, amelyeket a napokban mutattak be a helyi Stefanovszky-házban.

A két könyvet Kovács Attila történelemtanár, lapszerkesztő ajánlotta az érdeklődők figyelmébe Pintér Kornél, a rendezvényt szervező Magyar Vidék Országos 56-os Szervezet elnökének bevezetője után. A Mami naplója című könyv – amelyet a Magyar Vidék Országos 56-os Szervezet adott ki – a Földváry-Boér család 1945 utáni tragikus sorsát mutatja be. Földváry-Boér Benedekné Éva – Mami, ahogy a családban nevezték – lejegyezte a vele és a családjában történeteket úgy, hogy a tragikus események ellenére is szinte mindvégig megőrizte külső nézőpontját, mondta el a kötetet szerkesztő Kovács Attila. A három gyermek közül a legidősebb, Elek a málenkij

robotra hurcolásakor hunyt el, a középső gyermeket, Elemért internálták, és Recskben raboskodott három évig, majd 1956. október 24-én vesztette életét, amikor egy ÁVH-s lelőtte a rádió épülete előtt. Évát és legkisebb gyermekét, Máriát ki akarták telepíteni budapesti lakásukból, ezt végül elkerülték. A kötetben a naplóbejegyzéseket Mária

visszaemlékezései egészítik ki. A könyvben Máriával és férjével, Gurovits Józseffel – aki a magyar kajak-kenu-sport első olimpiai érme-se – készült életútinterjúk, valamint Elemér több verse és családi fotók is helyet kaptak. A kötet kereskedelmi forgalomba nem került, a Magyar Elektronikus Könyvtárban ingyenesen hozzáférhető.

A rendezvényen Kovács Attila bemutatta A bolsevik iszonyat 100 éve – A kommunizmus Magyarországon 1919-1989-2019 című, magánkiadásban megjelent kötetét, amely több mint tíz éven át készült, és jobbra életútinterjúkon alapul, amelyben '56-os forradalmárokat és munkatáborokat megjárta emberek is megszólaltat. A könyv a címének megfelelően kronologikusan tekinti át a kommunista ideológia hazai megjelenését és politikai térhódítását – a Tanácsköztársaság időszakát, a kommunisták két világháború közötti sorsát, majd a rendszer 1945 utáni kiépülését, az egyház- és külaküldözéseket, az 1956-os forradalmat és az azt követő megtorlásokat – tekint át. A kötet emellett bemutatja a „puha” diktatúra (1963-1989) állambiztonságának működését is. A könyvet a hazai kommunista rendszerek működtetőinek rövid életrajza zárja.

Marton Attila/Napló
Fotó: Pesthy Márton/Napló

Megkezdődött a Kőkereszt helyreállítása

Lovas Község Önkormányzata elhatározta a lovasi régi temetőben évtizedekkel ezelőtt ledől, vagy ledöntött régi kőkereszt hiányzó elemének pótlását és rendbe hozatalát követően az új temetőben történő felállítását. Ezen célból 2022. június végén – a Lovas Jövőjéért Egyesület szíves segítségével – közösségi adománygyűjtést is hirdettünk, 2022. augusztus 14-ig 271.600,- forint gyűlt össze.

2022. augusztus 1-én megkezdődtek a tényleges munkálatok is, mivel Simon Róbert önkormányzati képviselő, Sárdi Máté alpolgármester, valamint Lajer Lajos és Sáfár László, a Lovas Polgárórség Egyesület tagjainak segítségével a kőkereszt meglévő darabjai felkerültek az új temetőbe. Külön feltáró munka eredményeként, a földfelszín alatt 40 centi-

méterrel megtalálták az eredeti faragott vöröskő alapot is, melyet végül eredményesen kiemeltek és szintén a temetőbe szállítottak. Augusztus 2-án a kőfaragó restaurátor megtisztította az 1834-ben Orbán Mihály és Megyesi Pál egykori lovasi elődeink által állított kőkereszt darabjait, illetve megtörtént a darabok méretvételezése, melynek alapján elkészül a kereszt hiányzó részének korhű helyreállítása.

A kereszt alapjának betonozását – a szakember iránymutatásai alapján – Sárdi Máté alpolgármester, falugondnok vezetésével a Lovas Önkormányzat munkatársai végzik el.

Mindenkinek hálásan köszönjük, akik pénzügyi adományaikkal, vagy a munkájukkal segítik e nemes cél megvalósulását.

Pintér Kornél

Adománygyűjtés a Kőkereszt visszaállításáért

Lovas Község Önkormányzata elhatározta a lovasi régi temetőben évtizedekkel ezelőtt ledől, vagy ledöntött régi kőkereszt hiányzó elemének pótlását és restaurálását követően az új temetőben történő felállítását. A beszerzett árajánlat alapján – a munkálatok egy részének önkormányzati, illetve önkéntes munkában történő elvégzésével – 850.000,- forintba kerül a tervek megvalósítása.

Többen jelezték, hogy ezt a rendkívül nemes ügyet pénzügyileg szeretnék támogatni, ezért közösségi gyűjtést szervezünk. A beérkezett adományokat az

Önkormányzat természetesen kiegészíti a kivitelezés teljes összegére. A törvényi szabályozások miatt az Önkormányzat sajnos nem tud közvetlenül ilyen magán adományokat fogadni, ezért a közösségi gyűjtés lebonyolításában – céljainkkal azonosulva – a Lovas Jövőjéért Egyesület áll szíves segítségünkre, mely segítséget nagyon köszönünk.

A támogatások átutalásához szükséges adatok:

A kedvezményezett neve: **Lovas Jövőjéért Egyesület**

Számlaszám: **10401220-50515753-55781009**

A közleményben fontos feltüntetni: **„Kőkereszt visszaállítása”**

Folyamatosan várjuk a pénzügyi támogatásokat, hogy az idei Halottak Napján már új helyén állhasson a régi kőkereszt, melynek környezetében az elmúlt csaknem 200 évben békében egymás mellett nyugodtak római katolikus, református és evangélikus lovasi őseink. Az adománygyűjtés állásáról a helyi információs csatornákon keresztül rendszeres tájékoztatást kívánunk adni. Bármilyen egyéb kérdésben Pintér Kornél szervező tud felvilágosítást adni elérhetőségein: 70/256-5324, pinterkornel@externet.hu

Lovas Község Önkormányzata

Tisztelt Ünneplő Közösség!

Augusztus 20-án államalapító Szent István királyt, Magyarország Fővédőszentjét ünnepeljük.

Szent István Esztergomban született 969 körül, és a keresztény hitre térve Szent Adalbert püspök keresztelte meg. Az 1000. év karácsonyán királlyá koronázták Esztergomban a II. Szilveszter pápától kapott koronával. Nagyságáról tanúskodik, hogy hatalmát nem egyéni célokra, hanem népe boldogítására használta. Már több mint ezer évvel ezelőtt világosan látta, hogy a magyarságnak csak akkor lesz jövője Európában, ha felhagy a korábbi kalandozó életmódjával, és krisztusi alapokon rendezi be életét. Ez az átalakítás nagyszerűen sikerült a királynak: Szent István, kiemelkedően teljesítette feladatát.

Boldog VI. Pál pápa apostoli levelében – amelyet az Egyház Magyarországon történt alapításának, és egyben Szent István születésének és megkeresztelésének ezredik évfordulója alkalmából írt – a következőképpen méltatja első királyunkat:

A szent király, Szent Adalbertnek lelki fia, a keresztény hit és erkölcs alapján állva, erős lélekkel, maradéktalanul megvalósította azt, amire Isten kiválasztotta: fiatal magyar nemzetének megmutatta és kijelölte azt az igazi utat, amely nemcsak az anyagi javak bőségéhez, hanem egyben magasabb értékű kincsekhez, vagyis a lelki műveltséghez és a természetfeletti kegyelemhez

vezet. Mint népének hűséges őre és vezetője azt akarta, hogy az szabad és mindenkitől független legyen. Arra törekedett, hogy azt egy és egységes nemzetté forrassa össze. Önálló államformát biztosított neki, és olyan törvényeket hozott, amelyek a keresztény szellemiségből fakadtak. Egyúttal megszervezte királyságának határai között az első egyházi intézményeket.

Az Esztergomi Érsekségen kívül megalapította a Kalocsai Érsekséget, és nyolc másik egyházmegyét. Ami azonban a magyar népet leginkább megindította, és a keresztény élet elfogadására bírta, az Szent István példás vallásossága és ennek megfelelő életmódja volt. Ehhez járult családja kimagasló példaadása, amelyet hitvese, Boldog Gizella, és fia, Szent Imre nyújtott. Így történt, hogy az a nép, amelyet egykor „a keresztények ostorának” tartottak, a hithirdetők munája révén olyan nemzetté vált, amely mint a kereszténységnek századokon át hűséges követője, a hit bátor védőjének kitüntető nevét érdemelte ki.

Szent István tehát hitvalló volt, aki a kereszténységet nem érdekből, nem politikai megfontolásból, hanem meggyőződésből vette fel. Mint uralkodó, tudatában volt Isten előtti felelősségének, valamint annak, hogy hatalmát csak kölcsön kapta Istentől: őbenne a vallásosság és az uralkodó állapotbeli köteleltségeinek teljesítése elválaszthatatlanul volt jelen. A legtöbbet mégis az jelentette, hogy ő maga is át volt hatva a keresztény hit és erkölcs tanaival. *Intelmeiből* sugárzik elhivatottsága, felelősségtudata, alázata és a gondviselés iránti megingathatatlan hite.

Szent István ünnepén kívánom településünk lakóinak, hogy nagy királyunk életpéldájából tudjanak hitet meríteni, és a mindennapok fáradalmaihoz adjon erőt számunkra, hogy nemzetünknek a mennyek országában Szent István király személyében hathatós égi közbenjárója van.

*„Igaz hitnek plántálója,
pogányságnak megrontója,
István király, ki a hitre eljuttattál,
te vagy, aki néppé tettél, törvényt adtál.*

*Elvezettél az Egyházhoz,
római szent igazsághoz,
országodat Máriának ajánlottad,
halálozkor minden gondját reá hagytad.*

*Az Istennek trónusánál,
a mennyei szent Királynál,
István király, légy e népnek szószólója
benned bízó magyaroknak pártfogója!”*

Tisztelettel és ünnepi köszöntéssel:

Berkes Péter, plébános

Garten Balaton Kortárs Művészeti Fesztivál – Van képünk hozzá!

Negyedik alkalommal rendezték meg a Balaton északi partjának négy településén a Garten Balaton kortárs művészeti fesztivált. A tíznapos kiállítás- és rendezvényfolyam a kortárs képző- és fotóművészet köré szerveződött: Lovas, Felsőörs, Csopak és Alsóörs kiállítóhelyein és szabadtéri helyszínein 7 kiállítás és közel 40 program közül válogathattak a vizuális művészetek szerelmesei augusztus 5. és 14. között.

A Nagy Gyula Galériában a vendégeket Schneller János művészettörténész, a fesztivál egyik társszervezője köszöntötte. Elmondta, hogy nagy öröm számukra, hogy ilyen sokan eljöttek a megnyitóra. A kurátorok, Bánki Ákos és Schneller János minden évben bőséges válogatást állítanak ki a hazai kortárs művészek feltörekvő generációjának műveiből a lovasi Nagy Gyula Galériában. Megközelítőleg 200 kvalitásos festményt, grafikát és fotót láthattak az érdeklődők, sőt megismerhették a legújabb képzőművészeti trendeket és irány-

zatok is. Az idei központi kiállításon 50 képzőművész szerepelt, akik mindegyike a kortárs művészeti élet rendszeres kiállítója. A fesztivál ideje alatt a kurátorok, illetve a meghívott előadók is tárlatvezetésekkel segítettek a művek befogadását.

A Nagy Gyula Galériában a kiállítást Czompó Gábor az Aranyhíd Polgári Egyesület elnöke nyitotta meg. - 2019-ben Bánki Ákos és Schneller János a Gartent azzal a céllal hozták létre, hogy a Balaton északi partjára elhozzák a kortárs művészet élményét. A programsorozat fő eseménye a kortárs képzőművészeti

kiállítás és vásár. Mert már akkor is volt képünk hozzá! A mögöttem lévő épületbe belépve és körülnézve, az ember könnyen azt gondolná, hogy a falain egyszerűen tárgyak lógnak. Ugyanakkor mindegyik falon lógó tárgy sokkal több ennél, remekművek. Egyszeri és megismételhetetlen képzőművészeti alkotások. Mivel kortárs művekről van szó, talán senkit nem fog meglepni, hogy általában a látvány nem pusztán valaminek a reprodukciója. A képek befogadására kétségtelenül szükség van fantáziára, kombinációs készségre, kreativitásra, de ez szerintem egy nagyon jó és klassz játék – hangsúlyozta Czompó Gábor. Majd kitért arra, hogy a megközelítőleg 200 nívós festmény, grafika és fotó fürkészi a létezés titkát, érzelmeket közvetít, tükröt – néha görbe tükröt – tart magunkról, kortárs társadalmunkról. Néha csak kérdez, de jól kérdez. Ne langymelegre készüljenek odabenn, inkább egy kíméletlen XXI. századi szociológiai tanulmányútra. A kiállított

műveket nézegetve arra jött rá, hogy nem fontos minden művet érteni, és megérteni. - Számomra az is elképzelhető, hogy azért nem sikerül egyetlen közülük megértenem, mert - talán - az alkotó tudatosan nem akarja magát egészen világosan kifejezni. Van olyan műtárgy, amiről más nem is jut eszembe, mint, hogy szép! Mert igazából minden jó kép gyönyörködtet. Nem tudom, Önök hogy vannak vele, de engem mindig azok a képek érintenek meg leginkább, melyek nézése közben, a szemlélődés pillanatában megtörténik a felismerés: itt valójában rólam van szó! Ez az én életemből, belőlem egy rész. De a legfontosabb, hogy élvezzék a kiállítást és a műveket. És ahogyan Karinthy írja: figyeljenek és érezzék jól magukat – fejezte be gondolatait Czompó Gábor, majd megnyitotta a kiállítást és vele együtt a fesztivált is.

A Garten Balaton Kortárs Művészeti Fesztiválról bővebben a szeptemberi számunkban számolunk be.

Szendi Péter

Megkezdődött a befőzési szezon! Savanyúságokra fel!

Nyár közepén az ügyes kertész kertje bővelkedik a gyümölcsökben és a zöldségekben. Aki kevésbé szerencsés az jó beszerzési forrásokat keres a kamrapalcok megtöltéséhez.

Áhány ház, annyi szokás, de én egy ideje tartósítószer mentesen készítem, amit csak lehet. Pár éve ismerkedtem meg a befőzőautomatával, amelynek segítségével kontrollált körülmények között lehet tartósítani befőttet, kompót, savanyúságokat. Hívhatjuk modern vizesdunsztnak is! Zöldségek tartósításával kapcsolódóan óvatosságra intek mindenkit és közreadom a NÉBIH korábbi állásfoglalásának részletét a témában, amely a zöldségek biztonságos befőzésre vonatkozik, mindenre, amit nem savanyítunk és savtartalma nem elegendő! – lásd alábbi képes magyarázó ábrát. Jó szívvel ajánlom az alábbi csoportot, ahol rengeteg tudás halmozódott fel a témában!

Forrás: Befőzőautomata, elektromos kukta, (be)főzés, tartósítószermentes technikák FB csoport

„Házi körülmények között, – „befőző automatá”-ban – csak nagy savtartalmú élelmiszerekből lehet biztonságos befőttet készíteni. Ilyenek a gyümölcsök, savanyúságok, amelyek pH-ja 4 alatt van. Az egyéb, kis savtartalmú élelmiszerek tartósításához viszont nagy nyomáson, 120 °C körüli hőmérsékleten végzett hőkeze-

lés és azt követően pontosan szabályozott hűtés szükséges, amit csak speciálisan erre a célra gyártott nagy nyomáson működő sterilizáló berendezésben lehet biztosítani. A kis savtartalmú élelmiszerek hosszú idejű szobahőmérsékletű tárolása során ugyanis mérgezést okozhatnak egyes mikroorganizmusok, amelyeket a 100 °C körüli hőmérsékletű kezelés még nem károsít, de azok – levegőtől elzárt körülmények között – rendkívül mérgező vegyi anyagot (toxin) képezhetnek. Ilyen mikroorganizmus például a Clostridium botulinum, melynek spórája rendkívül hőtűrő, szobahőmérsékleten szaporodni képes formává tud alakulni, és levegőtől elzárt körülmények között szaporodása közben a világ legmérgezőbb vegyületét képes termelni. **Egyes válfajai szaporodás közben sem gázt, sem szaglással érzékelhető anyagot nem termelnek, ezért sem a konzerv felpuffadása, sem idegen szaga nem jelzi az általa termelt toxin jelenlétét.**

(Zoltai Anna osztályvezető nevében Si-pos Katalin élelmiszerbiztonsági felügyelő, Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal, Élelmiszer-és Takarmánybiztonsági Igazgatóság Vendéglátás és Étkeztetés Felügyeleti Osztály)

Összefoglalva az élelmiszeripar 4,5 ph alatt tartósít és egyéb módszereket alkalmaznak még, amit házi körülmények között nem lehet megvalósítani. Nézzük hát mi tekinthető biztonságosnak a ph alapján:

Savas zöldségek, amiknek elég az automata 90/30 vagy kukta 30 perc: articsóka, uborka, rebarbara, paradicsom. Enyhén lúgos zöldségek, amiket kissé savanyítani szükséges vagy hosszabban hőkezelné: zöldbab, padlizsán, paprika, sóska, spenót. Erősen lúgos zöldségek, melyek befőzését csak erős savanyítással és hosszú hőkezelés mellett lehet biztonsággal tartósítani: spárga, fejtettbab, cékla, kelbimbó, kelkáposzta, káposzta, répa, karfiol, brokkoli, zeller, kukorica, karalábé, gomba, hagyma, petrezselyem, csicsóka, tök, cukkini, sütőtök.

Ezen zöldségekre is vannak megfelelő receptek, de mindegyik recept alapja az

előforralás, savasítás és hosszú ideig tartó befőzés elengedhetetlen!

Aki nem szeretne bajlódni egyszerűen fagyasztással vagy tartósítószerrel teheti biztonságossá a befőzést.

A savanyúságok befőzése biztonságos a benne lévő nagyobb mennyiségű ecet miatt. Alább olvashatjátok a kedvenc csemege uborka receptemet, amely hű a nevéhez. Jellegzetes, markáns íz, ahogy egyik kostolónk jellemezte a napokban! Tökélesen alkalmas almapaprika és vegyes savanyúság készítésére is pl.: zöldparadicsom, gyöngyhagyma, sárgarépa karika, apró karfiolrózsa összetevőkből!

Csemegeuborka bonduelle módra 18 üveghez: 6 kg uborka. Felöntőlé (összesen 4,5 liter): 3,4 liter víz, 1,1 liter 10%-os ecet, 18 teáskanál só, 36 evőkanál cukor. Összekeverni és hagyjuk állni. Üvegenként: 1 szál kapor, 1 babérlevél, 1/2 mokkáskanál egész bors, 1/2 mokkáskanál egész kömény, 1/2 mokkáskanál egész mustármag, 1/2 mokkáskanál egész koriander mag.

Az uborkákat alaposan megmossuk, meg is sűröljük, hogy ne maradjon homokos. Az üvegeket megtöltjük a fűszerekkel, majd az uborkával rendkívül szorosan (nem szabad felúszniuk). Ráöntjük a felöntőlé. Automata 80/30, de lábasban gyöngyöző vízben is dunsztozhatjuk 30 percig. Kb. 3 hónap múlva bontható, érnie kell, addig ecetesnek tűnhet.

Aki kedvet kapott várjuk személyesen, kéthetenként pénteken, hogy kerétkedésről, befőzésről beszéljünk. Legközelebbi időpontok: augusztus 26, szeptember 9.

Lovasi Kertészeti Közösség
Maár-Kocsis Magdi,
Bíró Ildikó

Kistérségi kedvezmény a Tábor Fesztiválra

A lovasi állandó lakosok az első napon ingyen mehetnek be, míg az utolsó napon 50 % kedvezménnyel, ehhez csupán a lakcímkártyát kell felmutatniuk. 14 év alatt a rendezvény ingyenesen látogatható!

Szendi Péter

XI. V. ZORALL
TÁBOR '22 FESZTIVÁL
AUGUSZTUS 24-27. ALSÓÖRS

AUG. 24.
NAGY FERÓ ÉS A BEATRICE · MOBILMÁNIA · ZORALL
OMEN · RÓMEÓ VÉRZIK · RUDÁN JOE BAND · DALRIADA...

AUG. 25.
HOOLIGANS · POKOLGÉP · ALVIN ÉS A MÓKUSOK
GANXSTA ZOLEE ÉS A KARTEL · AURORA · SING SING · HOLLYWOOD ROSE...

AUG. 26.
TANKCSAPDA · DEPRESSZIÓ · LORD
FISH! · MOBY DICK · I'M DOROTHY · FATAL ERROR...

AUG. 27.
EDDA · ROAD · LEANDER HILLS · HALAPÁCS
JUNKIES · DOWN FOR WHATEVER · MUDFIELD...

TABORFESZTIVAL.HU

TÁBOR FESZTIVÁL
KISTÉRSÉGI KEDVEZMÉNY
08.24. SZERDA
INGYENES BELÉPÉS
ALSÓÖRS, LOVÁS, PALÓZNAK LAKOSAINAK | TABORFESZTIVAL.HU

TÁBOR FESZTIVÁL
KISTÉRSÉGI KEDVEZMÉNY
08.27. SZOMBAT
50% KEDVEZMÉNYES NAPIJEGY
ALSÓÖRS, LOVÁS, PALÓZNAK LAKOSAINAK | TABORFESZTIVAL.HU

TÁBOR FESZTIVÁL
14 ÉV ALATT A RENDEZVÉNY
INGYENESEN LÁTOGATHATÓ!
TABORFESZTIVAL.HU

A Savanyúvíz forrásról

Szeretnék egy rövid helyzetjelentést közölni a forrásról, mivel mostanában látványos dolgok nem történtek a forrás körül.

Az elmúlt két hónapban mindössze egy vízelvezető folyóka beépítése történt meg, ezáltal nem egy esztétikailag is ronda látványt nyújtó műanyag csövön keresztül távozik el a víz a forrástól, hanem egy funkcionálisan is idevaló speciális folyóka vezet el a kifolyó vizet.

Természetesen közben a háttérben folytak a munkála-

tok, felvettük a kapcsolatot egy tervező szakemberrel, aki segítségünkre lesz a kút végleges formájának a kialakításában. Több vázlatot fog készíteni, amikből majd ki fog alakulni a végleges verzió. Ez egy nagyobb tervezői feladat, ezért is kértük szakember segítségét. Szintén felvettük a kapcsolatot egy úgynevezett „fa doktorral”, aki a kút körül lévő fáknak az állapotát vizsgálta meg és ad írásos szakvéleményt az esetlegesen veszélyes fákról vagy azokról a fákról, amik a forrás

közvetlen környezetében vannak és a végleges kialakításnál problémát jelenthetnek. Ez egy lassabb, de látványosabb munkafolyamat lesz, aminek a befejezését nem valószínű, hogy az idei évre kell terveznünk, ez elhúzódhat a következő évre is. Ennek az anyagi vonzatát is meg kell vizsgálni és a költségvetésben a lehetőségeinkhez mérten kell forrást elkülöníteni és akár pályázati támogatást igénybe venni.

Sárdi Máté

Recept

Túrós barackos kocka

Hozzávalók: 1 csomag (500 g) leveles tészta.

Túrókrém: 450 g tehéntúró, 175 g tejföl, 20 g porcukor, 1 db bio citrom reszelt héja, 1 dl habtejszín, 20 g vaníliás cukor, 50 g cukor, 12 g zselatin, 3 dl habtejszín

Sárgabarack ragu: 400 g sárgabarack, 50 g cukor, 10 g vaníliás cukor, 1 tk vanília aroma, 15 g étkezési keményítő, 0,5 dl hideg víz, 3 g zselatin.

Elkészítés: A leveles tésztából két lapot süssük szép pirosra zsírozott tepsiháton, 175 fokos sütőben. Sütés előtt villával alai posan szurkáljuk meg. Miután kisültek vágjuk kb. 21x29 cm-es téglalappá mindkettőt. Az egyik lapot vágjuk tovább 5x4 db egyforma négyzetre, ez lesz a teteje. A túrókrémhez a túróat törjük át a tejföl, a citromhéj és a porcukor hozzáadásával. Az 1 dl tejszínt melegítsük fel a kétféle cukorral, a zselatint áztassuk 0,5 dl hideg tejszínbe. A tejszínt húzzuk le a tűzhelyről és keverjük el benne a megdagadt zselatint. Öntsük a túróhoz és dolgozzuk össze. A 3 dl habtejszínt verjük nem túl kemény habbá. Forgassuk a túróhoz. Az egészben hagyott tészta lapot tegyük tepsibe vagy helyezünk köré sütőkeretet. A túrókrémet öntsük rá és egyenletesen oszlassuk el. Tegyük a hűtőbe, amíg elkészítjük a gyümölcsöt. Ehhez a megmosott, kimagozott sárgabarackokat vágjuk apró kockákra. A kétféle cukorral és az aromával főzzük fel. A keményítőt keverjük el a vízben, a lapzselatint áztassuk hideg vízbe. A kikavart keményítőt öntsük a gyümölcsökhöz és

főzzük további néhány percre, amíg el nem kezd besűrűsödni. Ekkor húzzuk le a tűzhelyről és keverjük el benne a kinyomkodott lapzselatint. Hűtsük langyosra, majd öntsük a túrókrémre. Tetejét fedjük le a felvágott leveles tésztával. Néhány órára tegyük a hűtőbe dermedni. Porcukorral meghintve kínáljuk.

Fehérné Kiszlinger Anett

MEGHÍVÓ

A Magyar Vidék Országos 56-os Szervezet és a Stefanovszky-ház

tisztelettel meghívja Önt
vitéz Molnár József

'56-os szabadságharcos, a kommunista diktatúra történeiben 14 évet raboskodó egykori politikai elítélt
„Nehéz idők rögös útján”

címmel harcos életútjáról írt kötet bemutatójára,
melyet a szerző
Szijártó János

író, a NAPLÓ újságírója mutat be

**2022. augusztus 19-én (pénteken)
18.30 órakor**

a Stefanovszky-házban (Lovas, Fő út 2.).

A rendezvényen közreműködik
az Új Idők Akusztik zenekar.

(Ének, gitár: Szijártó János, gitár: Czilli Dávid,
ütő: Fazekas Ádám)

Parkolás az egykori Varjas-ház, a jelenlegi Faluház
(Fő út 8.) udvarán lehetséges.

A kiadvány a helyszínen

2.000,- forintos kedvezményes

áron megvásárolható lesz,

melynek bemutatójával tisztel-

günk a kommunista diktatúra

áldozatainak emléke előtt.

Pintér Kornél

Magyar Vidék Országos 56-os Szervezet
Országos elnök

Szabadságharcosokért
Közalapítvány

A program megvalósulását a Szabadságharcosokért
Közalapítvány támogatása tette lehetővé